

ERNEST XEMINGUEY VA SAID AHMAD HARBIY NASRINING
BADIY XUSUSIYATLARI

Eshmuminov Elbek Uktamovich

Teacher of English at the Department of Practice of Foreign Languages of the SHDPI
elbekeshmuminov92@gmail.com Tel: 91 4571443

Annotatsiya: Mazkur maqolada Ernest Xeminguey va Said Ahmad ijodida harbiy mavzu tasvirining badiiy xususiyatlari tahlil qilinadi. Xemingueyning minimalistik uslubi va "Iceberg nazariyasi" asosida urush haqiqatini, psixologik chuqurlikni va global muammolarni yoritishi o'rganilgan. Said Ahmadning asarlarida milliy ruh, xalqona til va o'zbek xalqining urush davridagi azob-uqubatlari tasvirlangan. Ikkala yozuvchi ham urushni insoniyat fojiasi sifatida talqin etib, tinchlik va insoniy qadriyatlarni ulug'laydi. Ularning badiiy uslubi va yondashuvlaridagi o'xshashlik va farqlar tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: Ernest Xeminguey, Said Ahmad, harbiy nasr, urush, tinchlik, minimalizm, milliy ruh, psixologik chuqurlik.

Abstract: This article analyzes the artistic characteristics of military themes in the works of Ernest Hemingway and Said Ahmad. Hemingway's minimalist style and "Iceberg Theory" are explored in depicting the realities of war, psychological depth, and global issues. Said Ahmad's works highlight national spirit, folk language, and the struggles of the Uzbek people during wartime. Both authors interpret war as a tragedy for humanity, emphasizing peace and human values. Similarities and differences in their artistic approaches and styles are discussed.

Key words: Ernest Hemingway, Said Ahmad, military prose, war, peace, minimalism, national spirit, psychological depth.

Аннотация: В статье анализируются художественные особенности военной тематики в произведениях Эрнеста Хемингуэя и Саида Ахмада. Рассматривается минималистический стиль Хемингуэя и его "теория айсберга" в отображении реалий войны, психологической глубины и глобальных проблем. Произведения Саида Ахмада подчеркивают национальный дух, народный язык и страдания узбекского народа в годы войны. Оба автора трактуют войну как трагедию человечества, прославляя мир и человеческие ценности. Выявлены сходства и различия в их художественных подходах и стилях.

Ключевые слова: Эрнест Хемингуэй, Саид Ахмад, военная проза, война, мир, минимализм, национальный дух, психологическая глубина.

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

Kirish. Harbiy mavzu adabiyotda doimiy va dolzarb mavzulardan biri bo'lib, urush insoniyat hayotidagi eng murakkab va keskin hodisalardan biridir. Turli millatlar va yozuvchilar bu mavzuga turlicha yondashib, urushni o'z milliy madaniyati, ruhiyati va adabiy an'analaridan kelib chiqib yoritgan. U inson tabiatini tushunishga va yovuzlikka qarshi tura oladigan yaxshilik kuchlarini aniqlashga yordam berdi. Urush haqidagi badiiy asarlarining klassik namunalari nafaqat janglar qahramonligi, balki tinchlik davrida kundalik hayotda mavjud "abadiy" muammolarning timsolidir. Shuning uchun harbiy mavzu har doim dolzarbdir, u ijtimoiy ideallarning o'zgarishi, odamlarning o'zlarining mag'lubiyatlari va g'alabalari tajribasini har tomonlama o'rganish istagi bilan bog'liq bo'lgan ichki evolyutsiyaga bog'liq. Ulug' Vatan urushi mavzusi 20-asrning ikkinchi yarmi adabiyotida yetakchi o'rinlardan birini egalladi. Urush va tinchlik muammolarining keskinlashuvi sharoitida adabiyotning janr va uslubiy jihatdan ko'p qirrali urush haqidagi urushga qarshi yo'nalishi kuchaydi. Va har bir muallif o'zining noyob syujetini topishga yoki allaqachon yozilgan narsalarni yangi nuqtai nazardan ko'rsatishga intildi. Ernest Xeminguey va Said Ahmad ijodi bu borada alohida o'ringa ega. Ularning asarlarida urushning jismoniy va ma'naviy ta'siri chuqur tadqiq etilib, qahramonlarning kechinmalari orqali inson ruhiyatining eng nozik jihatlari aks ettirilgan. Ushbu maqolada ushbu ikki yozuvchining harbiy nasri badiiy xususiyatlari tahlil qilinadi.

1. Ernest Xemingueyning harbiy nasri. Ernest Xeminguey (1899–1961) amerikalik yozuvchi va jurnalist bo'lib, 20-asr adabiyotining eng yorqin namoyandalardan biridir. Xeminguey birinchi jahon urushida qatnashgan va bu tajribasi uning asarlarida aks etgan. Xemingueyning harbiy mavzudagi eng mashhur asarlari qatoriga "Alvido, qurol!" va "Kim uchun jar chaladi" kiradi. Shuningdek, Atoqli adibning "Fiyesta" romani "Quyosh baribir chiqaveradi" nomi ostida bosildi. Bu asar jurnalist Xeminguey nomini butun Amerikaga mashhur qilib yubordi. Keyingi "Alvido, qurol" romani esa adibni Yevropaga ham tanitdi. "Fiyesta" asariga Gertruda Steynning "Sizlar zavol topgan avlodsiz!" degan mashhur iborasi epigraf qilib olingan, asarda ham ayni shu "zavol topgan avlod"ning botiniy dunyosi haqida hikoya qilinadi. Yozuvchi unda urushga o'rgangan va urushsiz yashay olmay qolgan avlodning urushsiz dunyoda o'zligini topish mashaqqatlarini aks ettiradi. Urush bu avlodning barcha narsasini: muhabbati, tuyg'ulari, insoniy qiyofasi, ko'ngli, maslagi va e'tiqodini tortib oldi. Mazkur fazilat va xislatlardan mahrum avlod endi urushsiz, tinch va osuda hayotda o'zini topa oladimi? Asarda ana shu savolga javob qidiriladi va barcha ezgu fazilatu xislatlardan mahrum avlod ruhiyatining ayanchli manzaralari g'oyat ta'sirchan usulda ko'rsatib beriladi.

Asarlarining badiiy xususiyatlari. Xemingueyning uslubi minimalizmga asoslanadi. Uning "Iceberg nazariyasi" adabiy dunyoga katta ta'sir ko'rsatgan. Bu nazariya bo'yicha yozuvchi ko'p narsalarni bevosita aytmaydi, lekin subyekt orqali chuqur ma'nolarni yetkazadi.

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

1. Urushning haqiqatini tasvirlash: “Alvido, qurol!” romanida birinchi jahon urushining talofatlari va inson hayotiga ta’siri tasvirlanadi. Romanning bosh qahramoni Frederik Genri o‘z tajribalari orqali urushning haqiqatini anglaydi.
2. “Kim uchun jar chaladi” romanida Ispaniya fuqarolar urushi tasvirlanib, jangarilik va insoniylik o‘rtasidagi murakkab ziddiyat ochib beriladi.
3. Psixologik chuqurlik: Xemingueyning asarlari inson psixologiyasini o‘rganishda muhim ahamiyatga ega. Qahramonlarning ichki kurashlari, qaror qabul qilish jarayoni va urush holatidagi his-tuyg‘ulari realizm bilan yoritilgan.
4. Qisqa va ta’sirchan uslub: Xemingueyning yozish uslubi oddiy, ammo chuqurdir. Har bir so‘zning o‘z vazni va o‘rni bor. Jummalarning qisqa bo‘lishi hissiyot va dramatik vaziyatni kuchaytiradi.

2. **Said Ahmadning harbiy mavzudagi nasri.** Said Ahmad o‘zbek adabiyotining atoqli namoyandasi bo‘lib, uning ijodida milliy ruh, xalq hayoti va tarixi yoritilgan. Yozuvchining harbiy mavzudagi asarlari orasida “Ufq”, “Jimjitlik” kabi romanlar muhim o‘rin egallaydi. Asarlarining badiiy xususiyatlari. **Milliy ruh va xalqona til:** Said Ahmad o‘z asarlarida o‘zbek xalqining urush davridagi azob-uqubatlarini milliy ruhda tasvirlaydi. Uning qahramonlari oddiy xalq vakillari bo‘lib, ularning ichki kechinmalari va o‘ziga xos xarakterlari xalq hayotini chuqur yoritadi. Adibning 1949 yilda chop etilgan “Qadrdon dalalar” va “Hukm” qissalaridan keyin yaratgan “Ufq” romanida Ikkinchi jahon urushining olovli yillarida o‘zbek dehqonlarining front orqasida ko‘rsatgan mehnat qahramonliklarini hikoya qildi. “Ufq” trilogiya bo‘lib, yozuvchi unda urushdan oldingi va keyingi davr muammolari haqida bahs yuritadi. “Jimjitlik” romanida esa turg‘unlik davri illatlarini fosh etishga intiladi.

Urush va tinchlikning qiyosi: “Ufq” romanida urushning og‘ir oqibatlari va odamlarning mustahkam irodasi tasvirlangan. Roman urushning qanday qilib insonlar o‘rtasidagi rishtalarni sindirishi va ruhiy iz qoldirishini ko‘rsatadi. Jimjitlik asarida esa urush va tinchlikning o‘zaro munosabati orqali insoniyat hayotining asosiy qadriyatlari aks ettiriladi.

Psixologik va hissiy chuqurlik: Said Ahmad o‘z qahramonlarining hissiyotlari va kechinmalarini ta’sirchan qilib tasvirlaydi. Bu orqali o‘quvchi ularning ichki dunyosiga kirib boradi va ular bilan birga azob chekadi.

3. **O‘xshashlik va farqlar.** Ikkala yozuvchi ham urushni insoniyat uchun katta fojia sifatida tasvirlaydi. Ularning asarlarida urushga qarshi insoniy qadriyatlar, sevgi va hayotning ma’nosi yoritiladi. Psixologik chuqurlik va qahramonlarning ruhiy kechinmalarini ko‘rsatishda har ikkalasining uslubi mukammal. Ernest Xeminguey asarlarida xalqaro kontekst va global muammolar ko‘tarilgan, Said Ahmad esa milliy masalalarga urg‘u beradi. Xeminguey minimalistik uslubni tanlagan bo‘lsa, Said Ahmadning yozuvi rang-barang va tasvirlarga boy.

Xulosa. Ernest Xeminguey va Said Ahmadning harbiy mavzudagi nasri insoniyat tarixining og‘ir davrlarini adabiyot orqali yoritgan muhim asarlar sifatida ahamiyatlidir.

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC
SOLUTIONS

Ularning ijodi urushning turli qirralarini ochib berib, o'quvchiga inson hayotining qadr-qimmatini anglashda yordam beradi. Har ikkisi ham urushning vayronkor ta'sirini ko'rsatish orqali tinchlik va insoniyatga muhabbatni ulug'lagan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Hemingway, Ernest. *A Farewell to Arms*. Charles Scribner's Sons, 1929.
2. Hemingway, Ernest. *For Whom the Bell Tolls*. Charles Scribner's Sons, 1940.
3. Said Ahmad. *Ufq*. Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot, 1986.
4. Said Ahmad. *Jimjitlik*. Toshkent: Sharq, 2003.
5. Eshmuminov E. U. EXPLORING THE POETICS OF 20TH CENTURY ENGLISH AND UZBEK MILITARY PROSE //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2024. – Т. 47. – №. 4. – С. 74-76
6. Kasimov A., Eshmo'minov E. USING STORIES IN TEACHING ENGLISH TO YOUNG LEARNERS //Educational Research in Universal Sciences. – 2023. – Т. 2. – №. 4. – С. 1272-1275.
7. Malikova, N. *Said Ahmad ijodining badiiy xususiyatlari*. Toshkent, 2010.
8. Meyers, Jeffrey. *Hemingway: A Biography*. HarperCollins, 1985.
9. Xolmirzayev, M. *O'zbek adabiyotida urush tasviri*. Toshkent, 2005.

